

De l'infart a l'epilèpsia

Llibert Ferrí

"Amb Ieltsin fora de joc el seu entorn podria estar preparant les maniobres autoritàries que el president sempre ha tingut al cap per perpetuar-se en el poder."

Per res del món Ieltsin volia perdre el poder. Però després de tantes canonades contra el Parlament, contra la població civil txetxena i contra la línia de flotació de dignitat i supervivència de milions de russos, no hi ha hagut manera de conjurar els mals auguris electorals. Hi havia un pla polític que semblava perfecte, però ha fallat.

La Duma que s'elegirà el 17 de desembre se l'havien de repartir entre un bloc de centre-dreta i un de centre-esquerra que arraconarien els extremitistes i farien guanyar a Ieltsin les eleccions presidencials del 12 de juny.

La realitat ha estat ben diferent. El bloc de centre esquerra que havia de muntar el president de la Duma i trànsfuga comunista Ivan Ribkin no ha arribat a néixer. El de centre-dreta "La Nostra Casa Rússia" sí que ha vist la llum de la mà del primer ministre Txernomirdin però l'enlluernament ha durat ben poc. Els sondejos no li donen més enllà del 10% dels vots. Els mateixos sondejos que diuen que el 56% dels russos tenen por del frau electoral, no li donen a Ieltsin ni un 15% i en canvi sí que anuncien la majoria parlamentària del Partit Comunista i l'ascens de l'ultranacionalista general Lébed cap a la presidència.

L'infart presidencial era, doncs, inevitable. Tant el polític com el cardíac. Però hi ha indicis que ni Ieltsin, en el cas que se'n surti, ni l'anomenat "entorn presidencial" renunciaran a deixar-se seduir per la temptació autoritària. Difícilment es poden preveure els passos que faran personatges com el ministre de Defensa Pavel Gratxov, tacat per tota mena de corrupteles militars i "unit" a Ieltsin per la sang del bombardeig del Parlament i de la matança de Txetxènia. No és fàcil tampoc fer prediccions sobre l'estratègia que podria engegar el nucli dur de l'aparell presidencial, l'anomenada "Màfia d'Sverdlovsk", en què almenys un personatge, Oleg Lóbov, ha acumulat en poc temps notorietats sinistres. Com a secretari del Consell de Seguretat, una mena de Politburó, va finançar i protegir les activitats russes de la secta japonesa "Veritat Suprema d'Aum" i ara és "negociador" a Txetxènia. Però qui causa més inquietud és el general de l'antic KGB i cap de seguretat de Kremlin Alexandr Korjakov. Vinculat a la

Borís Ieltsin en un gest de ràbia. L'infart sofert pel president pot fer més complex el laberint rus.

indústria d'armament i als sectors militars i policíacs més antioccidentals, Korjakov comanda milers d'homes armats d'elit i té gairebé el monopoli d'accés a codis operatius i informació privilegiada de la presidència.

L'acció a l'hora de personatges tan intrigants i poderosos podria provocar un atac epilèptic extrem com els que va patir Rússia el 1991 i el 1993. A ningú no se li escapa que els espasmes i les convulsions són cada cop més aguts i seguits i que a Moscou pot passar de tot. Més que inquietant resulta amenaçador que la Comissió Electoral Central estigui intentant impedir la presentació dels liberals progressistes de Grigori Iavlinski a les eleccions parlamentàries de desembre. I el general Lébed mateix està segur que es prepara una provocació, un atemptat, una escalada a Txetxènia, per decretar l'estat d'emergència i suspendre les eleccions presidencials de juny.

Mig aparcat Txernomirdin i paralytitzat Ieltsin, Occident haurà de començar a pensar que en el futur s'haurà d'entendre a Moscou amb altres interlocutors. Un comitè d'emergència? El general Lébed instal·lat al Kremlin pels vots o per les armes? En tot cas les cancelleries hauran de triar entre el foc i les brases. I abans els costarà saber quina cosa és l'una i quina és l'altra.